

Dosarul nr. 2ra-305/21

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. M. Stratan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, A. Malîi, I. Muruianu)

ÎNCHEIERE

21 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Visarion Munteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Visarion Munteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 24 iunie 2019, Visarion Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, solicitând constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale de învinuire în comitere infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3) lit.d) Cod penal, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 26207 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 500000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, prin ordonanța procurorului Ungheni din 07 noiembrie 2011 s-a dispus începerea urmăririi penale conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal. Prin ordonanța din 11 noiembrie 2011 a fost recunoscut în calitate de bănuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal. Prin ordonanța din 10 februarie 2012 s-a dispus punerea sub învinuire, încriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal. Prin sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani; măsura preventivă, obligația de nepărăsire a localității, a fost menținută până la intrarea sentinței în vigoare. Prin decizia din 26 martie 2014 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost respinsă cererea de apel depusă de el și avocatul Tamara Casian ca nefondată și a fost menținută sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni. Prin decizia din 27 ianuarie 2015 a Colegiului penal

lărgit al Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de el și avocatul Tamara Casian și a fost casată integral decizia din 26 martie 2014 a Curții de Apel Bălți, dispunând rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Totodată, a menționat că, prin decizia din 26 august 2015 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de el și avocatul Tamara Casian, a fost casată parțial sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni cu pronunțarea unei hotărâri noi în latura penală, prin care a fost declarat vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1), Cod Penal cu încetarea procesului penal în legătură cu expirarea termenului prescripției de tragere la răspundere penală, prevăzut de art. 60 alin.(1) lit. b) Cod penal. Prin decizia din 23 februarie 2016 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile ordinare declarate de procurorul Liliana Pascal, de el și de avocatul Tamara Casian, a fost casată total decizia din 26 august 2015 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți cu rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată. Prin decizia din 22 decembrie 2016 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de el și avocatul Tamara Casian, a fost casată sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost achitat de sub învinuirea în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal /redacția 2002/, pe episodul din 02 martie 1993, din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii; a fost recunoscut vinovat în baza art. 185 alin.(3) Cod penal (redacția 1961), pe episodul din 30 iunie 2000 și a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani; în baza art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 3 ani; în baza art. 60 Cod penal, art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a fost dispusă încetarea procesului penal pe art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal (redacția 2002) pe episoadele din 13 septembrie 1995, 01 octombrie 1995 și anii 1995-2000, din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală; măsura preventivă aplicată a fost revocată. Prin decizia din 25 iulie 2017 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de procurorul Andrei Formusatii, de el și de avocatul Tamara Casian, a fost casată total decizia din 22 decembrie 2016 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți cu rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecata.

În continuare, prin decizia din 21 septembrie 2018 a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de el și de avocatul Tamara Casian împotriva sentinței din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni cu încetarea procesului penal în privința sa pe învinuirea privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală. Prin decizia din 09 aprilie 2019 a Curții Supreme de Justiție a fost respins ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către partea vătămată Ion Ciobanu cu menținerea deciziei din 21 septembrie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți.

Reclamantul a susținut că, începând cu data de 11 noiembrie 2011 și până la data de 09 aprilie 2019 s-a aflat ilegal sub controlul organului de urmărire penală și al instanțelor de judecată. Tot, la 11 noiembrie 2011 i-a fost aplicată ilegal măsura

preventivă obligația de a se prezenta la organul de urmărire penală. La 25 octombrie 2013 a fost condamnat cu închisoare pe un termen de 6 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani, concomitent fiindu-i aplicată măsura preventivă obligația de nu părăsi localitatea până la intrarea sentinței în vigoare. La 22 decembrie 2016 a fost casată sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni și a fost recunoscut vinovat în baza art. 185, alin.(3) Cod penal (redacția 1961), pe episodul din 30 iunie 2000, cu stabilirea pedepsei de 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani; în baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 3 ani. Astfel, a pretins că este în drept de a se adresa în judecată pentru recuperarea prejudiciului material și moral, cauzat prin condamnate ilegală și anume a pretins cauzarea un prejudiciu material în valoare de 26208 lei care constă din: cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 15700 de lei, cheltuieli de transport în sumă totală de 10508 lei în legătură cu deplasarea sa și a avocatului la Curtea de Apel Bălți.

Referitor la prejudiciul moral, a declarat că, prin sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, care se consideră infracțiune gravă și i s-a fost stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani. Ulterior, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 185 alin.(3) Cod penal, redacția 1961, stabilindu-i o pedeapsă de 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani; în baza art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 3 ani. Prin decizia din 22 decembrie 2016 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți a fost admis apelul declarat de el și avocatul Tamara Casian, a fost casată sentința din 25 octombrie 2013 a Judecătoriei Ungheni cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care a fost recunoscut vinovat în baza art. 185 alin.(3) Cod penal (redacția 1961) și a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de ani; în baza art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 3 ani. Drept urmare, la 07 februarie 2017 Judecătoria Ungheni a expediat decizia de condamnare Biroului de probațiune Ungheni care a inițiat procedura de executare. La 17 octombrie 2017 s-a prezentat la Biroul de probațiune, a depus declarații și angajamente, iar la 28 februarie 2017 Birul de probațiune a expediat în adresa SA „Comgaz-Plus” somația de eliberarea sa din funcție. Totodată, începând cu 17 februarie 2017 și până la 09 aprilie 2019 a fost nevoit să se prezinte la Biroul de probațiune pentru efectuarea activităților de probațiune. La 29 septembrie 2015, Ion Ciobanu, pretinsa parte vătămată în cauza penală, de câteva ori a venit la ÎM „Apa-Canal” Ungheni, unde lucra la acel moment ca tehnician și l-a denigrat în fața directorului Petru Scutaru și a altor angajați, fapt pentru care a fost nevoit să se adreseze organelor de poliție.

Reclamantul a reiterat că, urmărirea penală conform indiciilor infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal a început la 07 noiembrie 2011, la 11 noiembrie 2011 a fost recunoscut în calitate de bănuit, la 10 februarie 2012 a fost

pus sub învinuire, iar la 02 august 2012 i-a fost modificată învinuirea și i s-a înmănat rechizitoriul. Ulterior la 16 august 2012 cauza penală a fost trimisă în judecată. La 25 octombrie 2013 Judecătoria Ungheni l-a recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 3 ani. Sentința primei instanțe a fost anulată prin decizia din 21 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, care a devenit irevocabilă la 09 aprilie 2019. Astfel, s-a aflat sub urmărire penală 10 luni, iar în instanța de judecată cauza penală s-a examinat în termen de 6 ani și 8 luni. Mai mult de atât, prin faptul ca Biroul de probațiune a intentat procedura de executare, practic a ispășit pedeapsa integral. În final cauza a fost încetată din motiv ca actul de învinuire nu este clar și precis, învinuirea este incorectă, incompletă, neclară, adică una dubioasă. Respectiv, s-a aflat sub urmărire penală, a fost judecat și a executat pedeapsa penală pe parcursul a 7 ani și 5 luni, suferind astfel un prejudiciul moral. Conform jurisprudenței CEDO, prejudiciul moral constă: în durere, suferință, răni fizice și psihice, sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții și neputință, sentimentul de frustrare, nedreptate și umilință, starea de frică și incertitudine de lungă durată, diminuarea reputației. Dacă se ia în calcul gravitatea infracțiunii care i-a fost incriminată, durata urmăririi penale și de examinare a cauzei, de atitudine a societății și nu în ultimul rând, de caracterul continuu al acțiunii în timp a prejudiciului moral, a opinat că în cazul său, aceste modalități de exprimare a prejudiciului moral, expuse de practica CEDO urmează a fi luate în considerare la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral. Totodată, instanța trebuie să țină cont și de faptul că, starea de stres permanent, neliniște, sentimentul de frustrare au influențat negativ asupra stării de sănătate, de câteva ori chiar a fost internat în spital.

Concomitent a iterat că, cauza penală de învinuire a sa în comiterea infracțiunii a fost trimisă în judecată la 16 august 2012, iar o hotărâre definitivă și irevocabilă pe acest caz a fost emisă abia la 09 aprilie 2019, adică peste 6 ani și 8 luni, finalizându-se cu încetarea procesului, pe când deja executase o bună parte din pedeapsă. Astfel, vădit i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale. Solicită să fie constatat faptul încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale de învinuire a sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal.

La 23 iulie 2019, reclamantul a concretizat pretențiile formulate față de Ministerul Justiției al Republicii Moldova prin cererea înregistrată, indicând cu calitatea de intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova. Astfel, a solicitat încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 26207 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 500000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3) lit.d) Cod penal, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 500000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei penale în termen rezonabil, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova,

a cheltuielilor de judecate suportate în procesul dat.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătorei Ungheni s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Visarion Munteanu și s-a constatat încălcarea dreptului lui Visarion Munteanu la examinare în termen rezonabil a cauzei penale de învinuire în comiterea infracțiunii în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal; s-a încasat din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Visarion Munteanu suma de 20000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei penale, precum și parțial cheltuielile de judecată compuse din cheltuieli de transport în suma de 5542,35 de lei și cheltuieli pentru asistența juridică în mărime de 10000 de lei; s-a respins cererea lui Visarion Munteanu de încasare din contul bugetului de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală și ale instanțelor de judecată în cauza penală de învinuire în comiterea infracțiunii în baza art. 328 alin. (3) lit. d) Cod penal.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-au respins, din lipsă de temei, apelurile declarate de Visarion Munteanu, de procurorul în Procuratura raionului Ungheni și apelul incident declarat de reprezentantul Ministerului Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 22 octombrie 2019 a Judecătorei Ungheni.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a evidențiat faptul și accentuat că cauza penală și urmărirea penală în privința lui Munteanu Visarion nu a fost încetată pe motive de reabilitare, dar pentru faptul că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, situație care, din perspectiva prevederilor art.6 din Legea 1545, citată *supra*, exclude dreptul la repararea prejudiciului, în mărimea și modul stabilite de prezenta lege.

Instanța de apel a relevat că, legiuitorul, prin voința lui suverană, a statuat că dreptul la repararea prejudiciului apare, exclusiv, în cazul în care a devenit definitivă și irevocabilă sentința de achitare, ori, în cazul scoaterii persoanei de sub urmărire penală sau încetării urmăririi penale pe temeiuri de reabilitare. Deci, din acest punct de vedere, în viziunea instanței de apel, în privința lui Munteanu Visarion nu este aplicabilă Legea nr.1545 și instanța de fond just a respins această pretenție din acțiune, prin urmare apelul reclamantului la acest capitol este evident neîntemeiat.

De asemenea, instanța de apel a atestat faptul că cauza penală în privința lui Munteanu Visarion a fost judecată, în mod evident, cu încălcarea termenului rezonabil și această încălcare exclude comportamentul persoanei urmărite penal și al apărătorului său.

Dimpotrivă, instanța de apel este convins că durata excesivă a procedurilor judiciare penale se datorează deficiențelor din sistem și, în special, de multiple casări dispuse de instanțele ierarhic superioare, cu trimiterea cauzei la rejudecare, fapt care a și condus la tergiversarea termenului de soluționare a dosarului, fiind încălcat, în mod vădit, termenul rezonabil.

Instanța de apel a indicat că cauza penală nu are un grad înalt de complexitate, nici prin fabula învinuirii și nici prin numărul participanților la acest dosar penal.

Așadar, apreciind circumstanțele în care s-a desfășurat procedura în cauza în

care se invocă încălcarea, instanța de apel a constatat și este convins că termenul de judecare a cauzei a depășit limita rezonabilității. Prin urmare, instanța de apel a conchis că reclamantul este îndreptățit să-și apere dreptul său încălcat, prin prisma Legii nr.87.

În speță, circumstanțele cauzei denotă incontestabil faptul că reclamantului i-au fost cauzate inconveniențe în rezultatul încălcării dreptului său la judecare în termen rezonabil a cauzei penale.

La 29 decembrie 2020, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe privind încasarea prejudiciului material, moral și a cheltuielilor de asistență juridică cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a apreciat arbitrar probele.

Totodată, a opinat că la emiterea deciziei instanța de apel a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a dat dovadă de o examinare superficială a criteriilor de apreciere a duratei procedurilor. Or, durata judecării cauzei penale s-a datorat complexității cauzei și nu în ultimul rând comportamentului participanților la proces și a reprezentanților acestor.

De altfel, în cazul în care reclamantul a considerat că a fost încălcat termenul rezonabil, dispunea de toate pârghiile legale de a înainta instanței o cerere de urgentare a examinării cauzei. În condițiile în care pricina nu a fost examinată sub toate aspectele și a dat o apreciere eronată probelor anexate la materialele cauzei, a afirmat că instanța de apel în mod eronat s-a raliat opiniei instanței de fond, menținând hotărârea fără modificări.

Recurentul a susținut că, instanța de judecată nu trebuie să-și formeze o idee preconcepută conform căreia presupusa încălcare a unui drept implică în mod obligatoriu și existența unui prejudiciu, este necesar de a elucida toate circumstanțele cauzei, de a constata dacă există cu adevărat o încălcare a prevederilor legale și de a stabili prin probe dacă a existat în mod veridic un prejudiciu.

La 26 ianuarie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.198), Visarion Munteanu a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și examinarea cauzei în fond, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 26207 lei cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 500000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(3) lit.d) Cod penal, încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, a sumei de 500000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei penale în termen rezonabil, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova a sumei de 6400 de lei cu titlu de cheltuieli de judecate suportate în procesul dat.

În susținerea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat incorect

normele de drept material, a încălcat flagrant regulile de apreciere a probelor prevăzute la art. 130 Cod de procedură civilă și nu a cercetat multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocit toate probele din dosar în ansamblul și interconexiunea lor.

Referitor la soluția instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea capătului de cerere de reparare a prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, din motiv că urmărirea penală nu a încetat din motive de reabilitare, recurentul a opinat că este o concluzie greșită, deoarece dispozițiile art. 6 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești urmau a fi aplicate în coroborare cu art. 3 lit.a) al aceleiași legi.

Copia recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire date cu 27 ianuarie 2021 (f.d.193) și a fost recepționată la 01 februarie 2021 și 02 februarie 2021, conform avizelor de recepție (f.d.200-201).

Copia recursului declarat de Visarion Munteanu a fost expediată în adresa intimaților conform scrisorii de însoțire date cu 28 ianuarie 2021 (Vol.II, f.d.199) și a fost recepționată la 03 februarie 2021, conform avizelor de recepție (Vol.II, f.d.202-203).

Referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 octombrie 2020.

Ministerul Justiției al Republicii Moldova a înregistrat cererea de recurs la 29 decembrie 2020, iar Visarion Munteanu a depus cerere de recurs la 26 ianuarie 2021, prin intermediul poștei (Vol.II, f.d.198).

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel participanților la proces la 25 noiembrie 2020, conform scrisorii de însoțire (Vol.II, f.d.176). De către Ministerul Justiției al Republicii Moldova copia deciziei a fost recepționată la 02 decembrie 2020, conform ștampilei de intrare (Vol.II, f.d.188). Totodată, plicul poștal denotă expedierea deciziei instanței de apel în adresa avocatului Tamara Casian la 30 noiembrie 2020 (f.d.197). Astfel, recursurile sunt declarate în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Visarion Munteanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile drept inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate

la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Visarion Munteanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibil recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Visarion Munteanu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de Visarion Munteanu împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat